«Норуот күүһэ — көмүөл күүһэ!»

Энсиэли

12+

2016 сыл Атырдьах ыйын 30 күнэ Оптуорунньук № 99 (10494)

1935 сыл алтынньы 5 күнүгэр төрүттэммитэ

Нам улууһун хаһыата

1996, 2005, 2009 сылларга «Сыл бастың хаһыата»

БЭҔЭҺЭЭ... БҮГҮН... САРСЫН...

Улуус баһылыгын мунньаҕыттан бэлиэтээһиннэр

Ааспыт нэдиэлэҕэ улуус баһылыга А.П. Атласов тутууга, тыа хаһаайыстыбатыгар солбуйааччыларын кытта өрүс уҥуор сытар нэһилиэктэргэ Арбыҥҥа, Көбөкөҥнө, Фрунцеҕа сылдьан, кыстыкка бэлэмнэнии, от үлэтин, саҥа тутуулар үлэлэрэ хайдах ыытылла туралларын билистилэр.

* * *

Субуотаҕа, о.э. атырдьах ыйын 27 күнүгэр, "Степан Аржаков" теплоход Кэбээйи улууһун Батамайын сиригэр өрүс харгытыгар түбэспит. Теплоходка 98 киһи уонна 11 экипаж үлэһитэ баар эбит. Бу туһунан иһитиннэрии, бастаан, Намнааҕы ЕДДС-ка киирбит. Быһылаан буолбут сириттэн Түбэ чугас буолан, Россия ЫБММ Хабаровскайдааҕы авиационнайбыыһыыр киин уонна «Полярные авиалинии» МИ-8 бөртөлүөттэрэ 67 киһини Түбэҕэ аҕалбыттарын, ветераннар сэбиэттэрин балаҕаныгар олохтообуттар. Нам улууһуттан анал комиссия тэриллэн, бу быһылааны туоратарга кыттыыны ылбыттар.

* * *

Атырдьах ыйын 26 күнүгэр Маймаҕа нэһилиэгэр ойуур баһараа тура сылдьыбыт. Уопсайа 8 га кэриҥэ сир умайбыт. Баһаары сарсыҥҥытыгар умулларбыттар.

* * *

Улуустааҕы тыа хаһаайыстыбатын управлениетын начальника П.П. Окоемов иһитиннэрбитинэн, кыстыкка оту бэлэмниир үлэ былаана, атырдьах ыйын 25 күнүнээҕи туругунан, 48,7%-ҥа тэҥнэспит. Былырыын баччаларга 83% былааны толорбуппут. Сотору кэминэн оҕуруот аһын хомуура саҕаланыа. Онно баанынай хаһаайыстыбалар Намнааҕы педагогическай колледж, Намнааҕы профессиональнай техникуму уонна оскуолалары кытта дуогабардаһан, устудьуоннар, оскуола үөрэнээччилэрэ практикаларын аанаһыахтара.

* * *

Атырдьах ыйын 24 күнүгэр Нам селотугар, Доҕордоһуу болуоссакка, Саха республикатын ветераннарын сэбиэтин көҕүлээһининэн, Нам улууһун ветераннарын Сэбиэтэ тэрийиитинэн «Ветеранское подворье-2016» тэрээһин буолан ааста. Тэрээһиҥҥэ сэрии толоонугар охтубут Тихонов Алексей Ксенофонтовичка, өлбүтүн кэннэ, оҕолоругар А.А. Тихоновка, З.А. Тихоноваҕа «Орден Отечественной войны 2 степени» уордьаны туттардылар.

Бэлиэтэннэ С. АРГУНОВ

Үтүө үгэс үөдүйдүн

БЭТЭРЭЭН САТААБАТАҔА СУОХ

Атырдьах ыйын 24 күнүгэр Нам селотун Доҕордоһуу болуоссатыгар Саха республикатын ветераннарын сэбиэтин тэрийиитинэн «Ветеранское подворье-2016» дьаһал буолан ааста. Сэбиэт федеральнай куонкуруска 150 тыс. солк. гран ылан, 3 улууска (Нам, Горнай, Хаҥалас) маннык тэрээһини аан бастаан ыытар. Үөрүүлээх аһыллыыга республика ветераннарын сэбиэтин бэрэссэдээтэлэ В.О. Иванов, «Нам улууһа» МТ баһылыга А.П. Атласов, баһылыгы тыа хаһаайыстыбатыгар уонна препринимательствоҕа солбуйааччы Е.Е. Гоголев, баһылыгы бастакы солбуйааччы И.И. Сивцева, улуустааҕы ветераннар сэбиэттэрин бэрэссэдээтэлэ С.Д. Кобякова эҥэрдэ тылларын тиэртилэр, ситиһиини баҕардылар. Биир бэлиэ түгэнинэн сэрии толоонугар геройдуу охтубут Тихонов Алексей Ксенофонтовичка, өлбүтүн кэннэ, «Орден Отечественной войны 2 степени» туттарыы буолла. Уордьаны оҕолоро А.А. Тихонов, норуот хаһаайыстыбатын үтүөлээх үлэһитэ, Нам улууһун Ытык киһитэ, З.А. Тихонова, РФ үтүөлээх учуутала, РФ суруналыыстарын сойууһун чилиэнэ, Нам улууһун Ытык киһитэ долгуйа туттулар. «Коробейники» норуодунай коллектив чилиэттэрэ култуура уонна духуобунас министиэристибэтин «За вклад в развитие народного творчества» бэлиэнэн, Бочуотунай грамоталарынан, махтал суруктарынан, «Хамаҕатта нэһилиэгэ» МТ баһылыга И.Н. Максимов, «Үөдэй нэһилиэгэ» МТ сүрүннүүр специалиһа Е.А. Эверстова, «Иэйии» ветераннар кулууптарын баянист-аккомпаниатора Н.Н. Пестряков республикатааҕы ветераннар сэбиэттэрин Бочуотунай грамотатынан, «Хатыҥ Арыы» МТ баһылыга Ю.И. Слепцов, үлэ ветерана Т.И. Осипова «Победа» ГБУ Бочуотунай грамотатынан, «Хамаҕатта нэһилиэгэ» МТ сүрүннүүр специалиһа А.В. Аммосова, 2 Хомустаах ветераннарын сэбиэтин бэрэссэдээтэлэ Л.Е. Пестрякова, Маймаҕа нэһилиэгин ветераннарын сэбиэтин бэрэссэдээтэлэ Т.Д. Колесова «Победа» ГБУ махтал суруктарынан ,«1Хомустаах нэһилиэгэ» МТ баһылыга В.С. Жирков, «Хатыҥ Арыы» МТ сүрүннүүр специалиһа Н.Д. Сивцева, «Иэйии» ветераннар кулууптарын уус-уран салайааччыта Т.А. Гурьева, 1Хомустаах нэһилиэгин ветераннарын бэрэссэдээтэлэ Г.Н. Прокопьева республикатааҕы ветераннар сэбиэттэрин махтал суруктарынан наҕараадаланнылар.

Салгыы комиссия быыстапкадьаарбаҥканы сыаналаата. Көрүү-куонкурус хас да көрүүнэн барда. «Ветеранское подворье» күрэх атырдьах ыйын 1-24 күннэригэр кэтэхтэн барда. 10 киһилээх комиссия кыттааччылар хаартыскалаах буклеттарын эрдэттэн сыаналаабыт, нэһилиэктэргэ тиийэн миэстэтигэр көрбүт. Кэтэх хаһаайыстыбалаах ветераннар кытыннылар. Күрэх биир усулуобуйатынан, кыттааччылар баанынай хаһаайыстыба быһыытынан учуокка турбатах буолуохтаахтар. Түмүк хас да номинацияҥа таҕыста. Кыайыылаахтарынан ааттаннылар:«Лучшее ветеранское подворье» - А.В., Г.Д. Поповтар (Хатырык)-1м, М.Е., В.В. Павловтар (Хатыҥ Арыы)-2м, В.М., Е.Н. Яковлевтар (Нам)-3м; «Лучший овощевод» - Л.П. Решетникова (Нам)-1м, Р.П. Сивцева (Хатырык)-2м, М.И. Максимова (2Хомустаах)-3м; «Лучший цветовод» - М.В. Канаева (Хамаҕатта)-1м, Л.А., Д.Д. Овчинниковтар (Нам)-2м, Т.Г., В.Т. Васильевтар (Хатырык)-3м; «Лучший животновод» - С.Н. Мухина (Хатыҥ Арыы)-1м, А.Д. Игнатьева (Хатыҥ Арыы)-2м, П.В., П.Я. Новгородовтар (Партизан)-3м; , «Самый благоустроенный садовый участок» - В.С., Г.И. Эверстовтар (Нам)-1м, Т.П., Е.Н. Малышевтар (1Хомустаах)-2м, Е.М., В.Н. Нохсоровтар (Хамаҕатта)-3м.

Ветераннар айар үлэлэрин уонна оҥорон таһаарбыт бородууксуйаларын быыстапкадьаарбаҥкатыгар «Выросло на грядке чудо» номинацияҕа С.Н. Мухина (Хатыҥ Арыы)-1м., В.Г. Леонтьева (1Хомустаах)-2м., Н.К. Абрамова (Үөдэй)-3м; «Погребок» номинацияҕа Л.П. Решетникова (Нам)-1м, В.М. Яковлева (Нам)-2м, Т.П. Татаринова (Үөдэй)-3м, «Мастер-умелец» номинацияҕа А.С. Ядрихинская (Нам)-1м, П.И. Куличкина (Аппааны)-2м, Е.И. Неустроева (Үөдэй)-3м таҕыстылар.

«Плетение из конского волоса», «Бисероплетение», «Консервирование овощей и дикоросов», «Карвинг — художественное вырезание из овощей и фруктов», «Техника изготовления берестяных изделий», « Лоскутное шитье», «Плетение мебели из тальника» диэн маастар-кылаастарга Л.П. Решетникова араас көөнньөрүллүбүт утахтары, Т.Д. Павлова кумааҕыттан корзина, сэлээппэ, В.М. Аргунова, М.В. Оконешникова, В.Т. Васильева, В.Д Баишева, В.И. Яковлева туой иһиттэри о.д.а. саҥа сатабылларга үөрэттилэр, оҥорон көрдөрдүлэр. Кинилэргэ республика, улуус ветераннарын сэбиэтэ харчынан бириэмийэ, сертификат туттардылар.

«Основы предпринимательской деятельности» диэн семинар-тренинҥнэ лекциялар, үлэҕэ сыһыаннаах оонньуулар аҕыйах киһилээх бөлөхтөрүнэн бардылар. Быыстапкадьаарбаҥка кэмигэр нэһилиэктэр самодеятельнай коллективтарын күүстэринэн эҥэрдэ кэнсиэр көрдөрүлүннэ. Тэрээһин уопсай хаартыскаҕа түһүүнэн түмүктэннэ. Бу күн ветераннар сүргэлэрэ көтөҕүллэн, үөрэн-көтөн тарҕастылар.

Маннык тэрээһиннэр дьиэ кэргэн сыаннастарын, үгэстэрин сөргүтэллэр, саастаах дьон кыһалҕаларыгар уопсастыбаннас болҕомтотун тардаллар, ырыынак үйэтигэр сөптөөхтүк дьаһанарга үөрэтэллэр.

Анастасия КОРЯКИНА

Оттооһун-2016

КЫСТЫЫР ОППУТ АҤАРЫН БУЛЛУБУТ

Улуустааҕы тыа хаһаайыстыбатын управлениета атырдьах ыйын 22 күнүнээҕи иһитиннэриитинэн, улуус үрдүнэн барыта 716 трактор, 560 звено (206 - механизированнай, 334 - механизированнай аҥардаах, 8 - көлө-илии, 12 -илиинэн), уопсайа 1772 киһи ходуһаҕа оттуу сылдьаллар. Барыта 15638 га сир охсуллубутуттан 16309 тн кэбиһиллибит, рулоннаммыт. Ол уопсай былаантан 46,3% туолбут. Былырыын баччаларга улуус үрдүнэн атырдьах ыйын 24 күнүгэр диэри 29227 тн бэлэмнэммит, былаан 78,8% туолбут, сиилэс 150 тн угуллубут.

Нэһилиэктэр былааннарын толорууларын көрдөххө: Үөдэй 46,7% (1424 га-1404 тн), 1Хомустаах 44,5% (1539 га-1149 тн), Партизан 45,6% (1038 га-1218 тн), Никольскай 69,1% (1310 га-975 тн), Хамаҕатта 41,5% (1178 га-988 тн), Хатыҥ Арыы 30% (807 га-1215 тн), Бөтүҥ 27,9% (604 га-602 тн), Модут 54,6% (1467 га-1585 тн), Хатырык 42,9% (691 га-874 тн), Маймаҕа 44,7% (290 га-180 тн), Түбэ 72,2% (1125 га-1052 тн), Арбын 38,6% (418 га-445 тн), Көбөкөн 58,9% (439 га-583 тн), Фрунзе 61,2%, (420 га-250 тн), 2 Хомустаах 54,9% (849 га-1498 тн), Искра 31,4% (148 га-182 тн), Таастаах 58,2%, (495 га-742 тн), Салбаҥ 42,0% (578 га-701 тн), Ленскэй 52,3% (838 га-696 тн) толордулар.

Уопсай улуус ТХПК-ларын туспа таһаардахха, 1362 га сир охсуллубут, 1320 тн от кэбиһиллибит, рулоннаммыт, уопсай былаантан — 38,4%.

Баанынай хаһаайыстыбаларга 6391 га сир охсуллубут, 6519 тн от кэбиһиллибит, рулоннаммыт, уопсай былаантан — 56,6%.

Кэтэх хаһаайыстыбаларга 7885 га сир охсуллубут, 8470 тн от кэбиһиллибит, рулоннаммыт, уопсай былаантан — 41,9%.

Нэһилиэктэртэн 60% үрдүгү ыллылар: Никольскай, Түбэ. Оттон 40% тиэрдэ иликтэр: Бөтүҥ, Хатыҥ Арыы, Арбын, Искра.

Сиилэс 1050 тн былааннаммытыттан, соҕотох Бөтүҥ ТХПК-та 250 тн бэлэмнээтэ. Сенаж соҕотуопкалана илик.

Оттооһун түмүктэнэрэ икки нэдиэлэ курдук кэм хаалла. Былаан аҥара эрэ туолла.

Бэйэ информ.

БОЛҔОЙУН! ЭЛЕКТРОННАЙ СУРУТУУ

«Энсиэли» хаһыакка 2016 сыл иккис аҥарыгар электроннай сурутуу ыытыллар. Редакцияҕа кэлэн дуогабар түһэрсиллэр, сурутууну төлөөр, электроннай почта аадырыһа тиксэриллэр. Хаһыат PDF форматынан ааҕааччыга тиэрдиллэр.

6 ыйга — 210 солк.,
3 ыйга — 105 солк.,
1 ыйга — 35 солк.

Хаһыат индексэтэ — Р0005, нэдиэлэҕэ иккитэ (оптуорунньук, бээтинсэ) тахсар.

Үөрэх баар — бараммат баай

ХААЧЫСТЫБА 33% ТЭҢНЭСТЭ

Балаҕан ыйа ыктар ыган кэллэ. Үөрэх кыһаларыгар туттарсыы үксэ билиннэ. Нам улууһун үрдүнэн оскуоланы 237 оҕо үөрэнэн бүтэрдэ. Улуус абитуриеннарын штаба сайыны быһа Дьокуускайга М.К. Аммосов аатынан хотугулуу - илиҥҥи федеральнай университет техническэй факультетын куорпуһугар үлэлээтэ - хамнаата. Штаб чилиэннэринэн үлэлээтилэр: Делахова Светлана Дмитрьевна, Намнааҕы гимназия математикаҕа учуутала, Татаринова Екатерина Афанасьевна, Хатырык орто оскуолатын дириэктэрин иитэр-үөрэтэр үлэҕэ солбуйааччы, Кривошапкина Татьяна Васильевна, Көбөкөн орто оскуолатын нуучча тылын уонна литературатын учуутала, салаайааччылара, Белолюбская Ольга Семеновна.

Быйыл оҕолор үөрэххэ киириилэрин хаачыстыбата 33 % тэҥнэстэ. Киин үөрэх кыһатыгар (ВУЗ) - 78, киин үрдүк үөрэх кыһатыгар (центрвузы) - 9, киин орто үөрэх кыһатыгар (Центрссузы) - 1, М.К. Аммосов аатынан ХИФУ - 61, Дьокуускайдааҕы тыа хаһаайыстыбатын академиятыгар (ЯГСХА) - 7, Чурапчытааҕы физическэй культура институтугар (ЧИФКИС) - 2, Арктикатааҕы государственнай культура институтугар (АГИИК) -2, Уу көлөтүн институтугар (Институт водного транспорта) - 1, Дьокуускайдааҕы экономическэй институтка (ЯЭПИ) - 1. Орто үөрэх кыһаларыгар туттарсыы атырдьах ыйын бүтүүтүгэр биллиэҕэ.

Үөрэххэ киирбит оҕолор-бутугар ситиһиини баҕарабыт. Үөрэхтээх, үлэһит дьон буолан дойдугутун ааттатыҥ.

Аксинья ТАТАРИНОВА

Оттоохун-2016

ТЫА СИРИГЭР КӨМӨЛӨҺӨР АНАЛЛААХ

Атырдьах ыйын 12 күнүгэр Партизан нэһилиэгэр гражданскай общество институтун сайдыытын миниистирэ С.М. Гурьева көҕүлээһининэн, министиэристибэ отделын салайааччылара уонна Ленскэй нэһилиэктэн баһылыгы социальнай боппуруостарга солбуйааччы А.В. Бочкарев, тыа хаһаайыстыбатын специалиһа С. Винокуров, уопсастыбаннай үлэһит С. Васильева от үлэтигэр көмөлөстүлэр. Миниистири 1 солбуйааччы Савва Михайлов салайааччылаах 9 киһилээх бригээдэ Хатырҕаннаах диэн алааска Николай Аргунов уонна 3 кэтэх хаһаайыстыба уопсай сирдэригэр 12 тн-лаах 5 кэбиһиини туруордулар. Тэрээһин «Помощь селу» диэн аахсыйаннан 3-с сылын ыытыллан, үтүө үгэскэ кубулуйда.

ЯСИА ситимэ бэлиэтиириннэн, миниистири 1солбуйааччы Савва Михайлов маннык республика араас улуустарыгар тахсыылар урут да буолаллар этэ гынан баран, быйылгы от үлэтэ олус уустук быһыыга-майгыга бара турарынан , суолтата өссө улахан диэн санаатын үллэстэр.

«Минуопсастыба үлэһиттэрэ эрэ буолбакка, атын да республикатааҕы ведомствалар тыа сирин олохтоохторугар көмөлөһөллөр. Бүгүҥҥү тахсыыбытынан ыччат, култуура, үөрэх министиэристибэлэрин үлэһиттэригэр ыҥырыы таһаарабыт», - диир Савва Михайлов.

Николай Аргунов: «Кылгас сайыммыт быйыл тымныйан, онтон өр ардахтаан, механизациянан толору хааччыллыбатах боростуой үлэһит дьоҥҥо улахан мэһэйи үөскэппит кэмигэр, үрдүкү салалта миэстэтигэр тахсан көмө оҥорбутугар олус махтанабыт», - диир.

Анастасия КОРЯКИНА

Хайдах олордугут, ыаллар?

ИСКРАЛАР ТУПСАРЫЫ СЫЛЫГАР

Бу күннэргэ Искрабар сир астыы, киирэ-тахса айаннаан иһэн көрдөхпүнэ, Окооччуйаҕа, Чэйдээххэ, киин бөһүөлэк кытыыларыгар бөлөхтөһөн үүммүт, хаһан эрэ эдэр кыыс оҕо буола сылдьан кэрэхсии көрөр, быыстарынан сырсыакалаһа оонньообут, күүлэйдээбит, күлүктэригэр киирэн сөрүүкээбит кэрэ бэйэлээх, көбүс-көнө дьулугураспыт, лагласпыт мааны мастарбыт, хаарыаннаахай хатыҥнарбыт барахсаттар, эмиэ бэйэбитигэр дылы кэхтэннэр, хатан-кууран, сорохторо өлөн тураахтыыллара киһи көрө соҥуйар, хараастар...

Быйыл тупсарыныы сылыгар Күрэҥ Ат бөһүөлэгэр хаһааҥҥытааҕар да элбэх үлэ барбыт. Аҥардас бу сылга 4 ыал саҥа дьиэ тутта сылдьаллар: Григорий, Анастасия Ермолаевтар, Дьулус, Иванна Парниковтар, Данил, Александра Дьяконовтар, Роман, Туйаара Дьяконовтар.

Саҥа үүт тутар дьиэ тутуллубут, онно маастарынан хаһыс да сылын Решетникова Марианна Николаевна үлэлиир. 72 т үүтү туттарбыттар.

Быйыл сайылыктарыгар көспүттэр. Ыанньыксыттарынан Ирина, Анисья, Саргылана Сивцевалар - аҕас балыстыылар, бостуугунан Андреев Валерий Юрьевич үлэлии сылдьаллар.

Уонунан сылларга баҕарбыт баҕа санаабыт - спортсаала - тутуллан бүтэн эрэр эбит. Манна төрүт Искраҕа төрөөбүт Неустроев Аял Альбертович бригээдьиирдээх 6 киһилээх бригээдэ: Неустроев Михаил Алексеевич, Максимов Иосиф Владимирович, оскуола оҕолоро Пятыкин Сережа, Максимов Туйгун, Бурнашев Аял сарсыарда 6 чаастан киэһэ 10-11 чч. диэри, сылайалларын аахсыбакка, балаҕан ыйын 1 күнүгэр диэри бүтэрдэрбит ханнык диэн үлэлии сылдьаллар.

Бөһүөлэк ортотугар кыра оҕолорго оонньуур былаһаакка, оскуола таһыгар Аҕа дойду сэриитигэр барбыт буойуннарга аналлаах сквер оҥоһуллубуттара бөһүөлэк көстүүтүн тупсарар. Ып-ыраас, дьэп-дьэҥкир уулаах Харай алааһыттан бөһүөлэккэ диэри уу ситимэ тардылла сылдьар. Манна Пятыкин Владимир Александрович, Сивцев Николай Николаевич тиритэ-хорута үлэлииллэр, дьонноругар-сэргэлэригэр дьоһун бэлэх оҥороллор. Олохтоохтор үөрүүлэрэ муҥура суох, саамай тыын боппуруос - уу боппуруоһа - быһаарыллан эрэриттэн. Биһиги ийэлэрбит, аҕаларбыт этэллэрэ: «Харайтан уу ситимэ кэлэрэ буоллар, төһө эрэ абыраныа этибит», - диэн. Ону сиэннэрэ оҥоро сылдьаллара олус үчүгэй. Хас да ыал дьиэ иһигэр туалет, ванна оҥосто сылдьаллар.

Быйыл от боппуруоһа кытааппыт, сайына тымныы уонна сотору-сотору уһун ардахтар түһэннэр, от аанньа үүммэтэх, 438 т от оттоммут. Онон баһылыктара Петр Васильевич от булуутугар сүүрэр-көтөр, кэпсэтиһэр. Эдэр, эрчимнээх, киириилээх-тахсыылаах, булар-талар, кэпсэтиһэр баһылыктарын олохтоохтор астыналлар, «уолбут» диэн ааттыыллар. Нэһилиэгин туһугар элбэх үлэни ыытта, өссө Искра төрүтчүлэрин оҥорторо сылдьара олус хайҕаллаах.

Оскуолаҕа быйыл отучча оҕо үөрэниэхтээх. Директор Мария Васильевна Кривогорницына атын сиргэ барбытынан, саҥа директор ананыахтаах. Оскуолалара экологическай хайысханан үөрэтэр-үлэлиир. Ол чэрчитинэн «Киэҥ алааска» уонна ойуур иһигэр экологическай кылаастар тутуллубуттар. Салайааччылара Старкова Татьяна Васильевна.

Түмүкпэр этиэм этэ, бөһүөлэк таһынааҕы хаппыт мастары ыраастыыр үлэни үөрэххитүлэҕит былааныгар киллэрэн үлэлэһиҥ диэн сүбэлиибин. Олохтоох дьаһалтаны, нэһилиэнньэни көмөлөһүннэрэн, туһаҕа тахсарын туһанан, туһата суоҕун уматан. Оччоҕо бөһүөлэктэр тас көстүүлэрэ кытары тупсуо, айылҕабыт да ыраастаныа этэ.

Искрабыт барахсан сылтан сыл тупсан, киэркэйэн иһэрэ көрүөххэ кэрэ, саныахха астык. Элбэх дьон кэлэн, ыччаттарбыт үөрэхтэнэн, төннөн кэлэн үлэлээн, сүөһү-ас ииттэн, оҕо-уруу төрөтөн, сөбүлээн олохсуйуннар, Искра инникигэ эрэллээх, кэскиллээх буоллун диэн алгыспын, үтүө баҕа санаалардын тиэрдэбин.

М. БЯСТИНОВА,
Нам с.

Үтүө сонуннар тиһиктэрэ

НАМНАР — ААСПЫТ НЭДИЭЛЭҔЭ

Нам селотун эдэр ыаллара Решетниковтар тулаайах оҕолору иитиигэ республикатааҕы күрэххэ иккис миэстэни ситистилэр.

Намтан Ил Түмэҥҥэ депутаппыт Н.И. Румянцев Хэвенли Стид диэн боруода ата Аммаҕа ыытыллыбыт "Лээги кубогар" бастаата уонна 1 мөлүйүөн солк. бириинһи сүүйдэ.

Бу Риоҕа олимпиада кыттыылааҕа Виктор Лебедев Түбэҕэ кустуу тахсыбыт. Хаҥас-Николай Дьяконов, «Дыгын Оонньууларын» 6 төгүл кыайыылааҕа, уҥа-Константин Федоров, Түбэ нэһилиэгин баһылыга. Виктор олимпиадаҕа төһө да бириистээх миэстэҕэ тиксибэтэҕин иннигэр, Сахатын сирин чиэһин элбэх түһүлгэҕэ ситиһиилээхтик көмүскээбитин умнарбыт сатаммат.

Атырдьах ыйын 26 күнүгэр «Степан Аржаков» теплоход Эдьигээнтэн кэлэн иһэн күүстээх тыалга түбэһэн чаарга олорбута. Онуоха республика МЧС сулууспата суһал миэрэлэри ылан, пассажирдартан ким да эмсэҕэлээбэтэ. Ол туһунан социальнай ситимҥэ быыһаммыт пассажирдар кэпсээтилэр. Чуолаан, Нам улууһун ЕДДС сулууспатыттан улуус баһылыгын солбуйааччыта Николай Степановка, ГОЧС үлэһитэ Илья Нартаховка махтаммыттар. Аны Түбэ нэһилиэгин баһылыгын солбуйааччыта А. Егоровка, музей директора А. Куприянова дьону түмэн, кыһалҕаҕа түбэспит дьону аһатан, ириэрэн, эбиитин экскурсия тэрийэн, сахалыы сиэринэн истҥник көрсүбүттэр. Нам дьонун туһунан үтүө өйдөбүл тэнийэрэ олус үчүгэй.

Интернет ситимиттэн

Оҕо — олох сибэккитэ

КЫРАЧААННАРЫ КӨРСӨРГӨ БЭЛЭММИТ

Күһүн күлүмнээн кэлэн, ким үлэҕэ тиэтэйэр, ким оскуолаҕа ойор, кып- кырачааннарбыт оҕо саадыгар бэлэмнэнэллэр.

Нам улууһугар 33 оҕо-саада, 4 начальнай оскуола-саад, «Түөлбэ» ОК иһинэн оскуола иннинээҕи саастаах оҕолор бөлөхтөрө уонна 2 чааһынай оҕо-саада үлэлииллэр. 1,5 - 7 сааһыгар дылы 1764 оҕо саадынан (68,1%) хабыллыбыт.

Кэнники сылларга оҕо төрөөһүнэ элбээн иһэр. Ол курдук, 2014 с.- 499, 2015 с. — 462. Оҕо саадыгар киирээри, 653 оҕо уочаракка турар, ол иһигэр 2-3 диэри саастаахтар - 501, 3-7 - 81. Ордук күүскэ бу кыһалҕа Нам, Кириэс Кытыл, Тумул бөһүөлэктэригэр баар.

Оҕо саадыгар испииһэккэ суруттарыы бэс ыйын 1 күнүттэн балаҕан ыйын 1 күнүгэр диэри барар. 2016-17 үөрэх дьылыгар 550 кырачаан оҕо саадыгар барар.

Улууска «Детство» (12%), «Радуга» (3%), «От рождения до школы» (78%), «Мозаика» (3%), «Монтессори» (3%), «Тосхол» диэн уопсай үөрэхтээһин программалара олоххо киирэллэр. «Сардаана» МВДУ (Бөтүҥ) «Мир Открытий», «Чуораанчык» МВДУ (Үөдэй) «Веселый день

дошкольника», 11-с нүөмэрдээх «Сулусчаан», 12-с нүөмэрдээх «Мичил», «Чуораанчык» оҕо саадтара «Одаренный ребенок» программанан үлэлииллэр.

РИП статуһун 11-с №-дээх «Сулусчаан» (Нам), РИПК-2-с №-дээх «Кытылчаан» (Хамаҕатта), улуустааҕы экспериментальнай площадка быһыытынан 9 оҕо саада үлэлииллэр.

Быйыл Намҥа бэс ыйыгар саҥа оҕо-саада үлэҕэ киирдэ. Оҕо-саад сэбиэдиссэйэ Т.Н. Ядрихинскаяны кытта кэпсэттим:

- Нам селотугар оҕону сайыннарар уһуйаан саҥа дьиэтэ бэс ыйын 15 күнүгэр үөрүүлээх аһыллыыта буолбута. Киин «Моя Якутия в 21 веке» республиканскай программа чэрчитинэн тутуллан киирдэ.

«Кыталык» оҕо-саада 3 группалаах: 2 уопсай үөрэхтээһин, 1 комбинированнай. Барыта 55 оҕону хабан, «Радуга» программанан иитии-үөрэтии үлэтэ ыытыллар. Иитиллээччилэрбит араас таһымнаах тэрээһиннэргэ үрдүк ситиһиилэрдээхтэр. Ол курдук, оҕону кыра эрдэҕиттэн үҥкүү кэрэ эйгэтигэр уһуйар сыаллаах тэриллибит «Кыталык» оҕо-үҥкүү коллектива 2013 сылтан республиканскай «Бриллиантовые нотки», «Хотугу сулус», «Зима начинается с Якутии» куонкурстар дипломаннара, лауреаттара буолбута. Ону таһынан улууска, регионҥа, бүтүн Россия таһымыгар араас куонкурстарга ситиһиилээхтик кыттар.

Оҕо саада 22 үлэһиттээх, 10 уһуйааччылаах. Коллектив айымньылаах үлэтин түмүгэр элбэх ситиһиилэрдээх: 2012 с. 9-с республиканскай педагогическай дьаарбаҥкаҕа «Модел методич. Центра на базе сельского ДОУ» проегынан «Детский сад-дом радости» номинацияҕа бастаабыппыт. Сыл түмүгүнэн «Лучший детский сад с. Намцы» номинация аатын ылбыппыт, 2013 с. Бүтүн Россиятааҕы сетевой куонкурска «Наглядно-информационные формы взаимодействия с родителями» проегынан призер буолан, дипломунан наҕараадаламмыппыт. 2014 сылтан дьааһыла-саад федеральнай государственнай стандарты киллэриигэ стажировочнай былаһаакка буолар. 2015 сыл, дошкольнай үөрэхтээһин сылыгар, Нам улууһун баһылыга ыыппыт күрэҕэр гран ылар чиэстэммиппит. Быйыл сүрүн ситиһиибит диэн, Бүтүн Россиятааҕы «Лучшая образовательная организация-2016» куонкурус лауреата буоллубут. Бу ситиһиилэрбит коллектив, төрөппүттэр, биһигини кытта үлэлиир социальнай партнердарбыт сөптөөхтүк биир санаанан салайтаран, айымньылаах үлэбит түмүгэ буолар.

Материальнай бааза туһунан этэр буоллахха, дьааһыла-саад дьиэтэ аварийнай туруктааҕынан, 2011 сыллаахха дефектнэй аҕыанан, капитальнай өрөмүөнүгэр үп туруорсуута, көрдөөһүнэ саҕаламмыта. Бэдэрээччигинэн С.С. Ядреев салайааччылаах «Уйгу 2» ХЭО үлэлээтэ. Детсад эргэ дьиэтин көтүрүүтүгэр улахан көмөҥ Ленскэй нэһилиэк дьаһалтата, төрөппүттэрбит оҥордулар. Саха республикатын үөрэҕин министерствота миэбэлинэн, компьютернай оборудованиенан толору хааччыйда.

Быйыл оҕо саадыгар 18 иитиллээччи киириэхтээх.

Түгэнинэн туһанан, үөрэх министерствотыгар, улуус баһылыгар А.П. Атласовка, үөрэх управлениетын начальнигар О.Н. Протопоповка, олохтоох дьаһалтаҕа, коллективпар, бары көмөлөспүт төрөппүттэрбитигэр улахан махталбытын тиэрдэбит.

Аксинья ТАТАРИНОВА

ЫЙЫТ – ХОРУЙДУУБУН

Государственнай Думаҕа 24 №-дээх Саха сиринээҕи биир мандааттаах быыбардыыр уокуруктан кандидат Олег Тарасов аҕааччылар ыйытыыларыгар хоруйдуур.

Эн туох санааттан быыбарга кыттарга быһаарыннын?

– «Мин буолбатаҕына – ким?» диэн норуокка бэргэн этии баар. Государственнай Дума саҥа састаабын иннигэр – дойду экономикатын өрө тардарга дьайыылаах дьаһаллары ылар сүҥкэн улахан сорук турар. Онон Россия сокуону оҥорор үрдүкү уорганыгар дойдубут экономикатын боппуруостарыгар иҥэнтоҥон быһаарсар, дьон-сэргэ тугунан тыынан олорорун, туох кыһалҕалааҕын, санаалааҕын толору билэр дьон талыллыахтаахтар. Мин тус бэйэбин этэр буоллахха, тыйыс усулуобуйалаах республикаҕа энергетика курдук улахан эппиэтинэстээх салааны салайан улахан уопуту мунньуннум. Саха республикатын Ил Түмэн Государственнай Мунньаҕар олохтоохтор итэҕэллэрин ылан, үһүс төгүлүн талыллан үлэлии сылдьабын. Парламеҥҥа барыта 14 сыл депутаттаан бу эйгэ үлэтин толору биллим, политик быһыытынан бустум-хаттым дии саныыбын. Онон дойду экономикатын сайыннарыыга, итиэннэ хоту сиргэ олорор усулуобуйаны тупсарыыга тус кылааппын киллэрэр баҕа даҕаны, кыах, уопут даҕаны баар.

Олег Владимирович, эн «уһук илиҥҥи гектар» сокуонунан сир ылары былаанныыгын дуо?

– Биир гектар туһунан сокуон Уһук Илиҥҥэ дьон көһөн кэлэн олохсуйарыгар интэриэс үөскэтэр ис хоһоонноохтук ылыллыбыта. Оттон мин олохтоох киһи буоллаҕым дии. Онон миэхэ сир биэрэн, Уһук Илиҥҥэ олордо сатыыр наадата суох. Уһук сиргэ төрөөбүтүм, Саха сиригэр 33 сыл олордум, үлэлээтим, мантан атын сири дойдум диир кыаҕым суох. Арай, спорду көҕүлүүр общественнай үлэм иһинэн толкуйдаатахпына, нэһилиэнньэҕэ чуолаан, хоккей былаһаакка тиксэ сир ылар сүрдээх күүстээх буолар. Онон спорт эбийиэктэрин тутарга сири көрдүөххэ сөп.

Саха норуота киэн туттар сүдү дьонуттан кимин ордук чугастык ылынан сүгүрүйэҕиний?

– Бастатан туран, саха ытык суруйааччытын Алексей Елисеевич Кулаковскай – Өксөкүлээх Өлөксөйү аатыыбын. Кини улахан айымньыларын тылбаастарын аҕаан баран, бу уһулуччу өйдөөх, талба талаанныах киһи олорон ааспыт эбит диэн сүгүрүйэбин. Саха сиригэр промышленность сайдыытын бастакы акылаатын уурбут бөдөҥ общественнай-политическай деятель Максим Кирович Аммосовы олус ытыктыыбын. Михаил Ефимович Николаевы хайаан да ааттыахпын баҕарабын. Кини курдук үрдүк таһымнаах салайааччылаах буолан, дойду үрдүнэн бүрүүкээбит уустук сыллары мүлчү түспүппүт, Саха Республиката саҥалыы сайдар суолун тутуспуппут.

Чэгиэн-чэбдик, чиргэл эттээх-сиинньэх киһи уһун үйэлэнэр, үлэни кыайа-хото тутар дииллэр. Эн эдэрдии эрчимнэн олох ыһыктыбакка сылдьаргын бэлиэтии көрөбүн, онуоха туох кистэлэҥнээххиний ?

– Мин эдэр эрдэхпиттэн чөл олоҕу тутуһабын. Спордунан утумнаахтык дьарыктанабын. Мини-футбол, теннис, хайыһар, бильярд, хоккей – барытын тэҥнэ дьүөрэлиибин. Куруук хамсана-имсэнэ сылдьарбын сөбүлүүбүн. Чуолаан хоккейы ордоробун. Тоҕо диэтэххэ, хоккей киһини күүстээх санаалыыр, кыайыылларга кынаттыыр, түмсүүлээх буоларга үөрэтэр. Инникитин хоккейга өссө элбэх киһини угуйар, дьарыктыыр баҕа санаалаахпыт. Спорт бука барыбытын сомоҕолуур. Хас биирдии спортсмен, саҥа саҕалаан эрэр киһи эбэтэр идэтийбит оонньооччу, сыл аайы энергетиктэр спартакиадаларын ыытабын.

Сатабыллаах салайааччы, лидер буолар туһуттан хайдах бэйэни сайыннарыахха сөбүй?

– Киһи хайаан да ыра санаалаах, сыаллаах-соруктаах буолуохтаах. Ол сыалын-соругун ситиһэргэ дьулуһуохтаах. Ханнык да үлэҕэ дьон иннигэр эппиэттиир кыахтаах, инникигэ эрэллээх киһи лидер буолар. Мин хомсомуол саҕаттан эппит тылбар турарга уонна дьону түмэ тардарга, инним диэки хардыылаан иһэргэ үөрэммитим. Онон лидер буолартан толлумуохха наада.

Сандаарыйа УВАРОВСКАЯ бэлэмнээтэ

Гос думаҕа быыбарга «Родина» ПП төлөбүрдээх таһаарыыта

ТОҔО ГОСДУУМАҔА ТУМУУҺАП ТАЛЫЛЛЫАХТААҔЫЙ?

Кириэмил Саха сириттэн биир мандааттаах уокуруктан Федот Тумусов Госдума депутатынан талыллыахтаах диэн эрдэттэн быһаарбыт этэ. Тумусовы Путин норуодунай фрона өйөөбүтэ. Ол иһин быйыл саас Саха сирин “единэйдэрэ” биир мандааттаах уокурукка кандидат туруоралларын партияларын сийиэһэ боппута.

Саха киһитин анаан-минээн дьокутаат оҥорорго Россия салалтата аан маҥнай аатын аатаан туран кыһалынна. Бу саха норуотун улахан ситиһиитэ. Тоҕо? Быйыл Госдумаҕа региональнай политиканы, Арктика уона Уһук Илин сайдыытын быһаарар саҥа кэмитиэт арыллыахтаах. Бу улахан стратегическай суолталаах кэмитиэт салайааччытынан биһиги Федот Тумусовпыт ананыахтаах.

Эс, хаһан итинник эрдэттэн былаанныахтарай диэн ким эрэ сымыйаргыа. Оччотугар тоҕо Саха сирин “единэйдэрэ” кандидат туруоралларын боптулар диэн хардары ыйытабыт. Путин Саха сирин салалтатыгар Тумусовы талаҕыт диэн биэрбит биир сигнала ити. Уонна хайдах партия Москватааҕы салалтата биир мандааттаах уорурукка кандидат туруорбаккыт диэн кытаанахтый бобуой?

Путин аан дойду политиката уустугуран Эмиэрикэ хотуттан тоҕо аанаан киириэн сөбүн иһин, Арктиканы сайыннаран хоту өттүн хаххалыыр санаалаах. Уһук Илин кытай, кэриэй, дьоппуон курдук сайдыылаах буолуохтаах диэн эппитэ ыраатта. Уһук Илин сайдыытын Путин Россия 21 үйэтээҕи сүрүн соругунан аатаабыта. Ол иһин бу улахан государственнай суолталаах кэмитиэт салайааччытынан ханнык эрэ саҥа талыллыбыт, уулуссаттан кэлбит депутаты олордубаттар. Дириҥ билиилээх, кыахтаах, олохтоох усулуобуйаны билэр, Госдумаҕа депутаттыыр кэмигэр Россия патриота буоларын дакаастаабыт киһиэхэ итэҕэйэллэр. Ол итэҕэлин көрдөрөн, быйыл сайын Россия парламеныгар сокуон оҥоруутун үлэтигэр ситиһиилэрин иһин президент Федот Тумусовы Бочуот уордьанынан наҕараадалаабыта. Тус бэйэтинэн туттарбыта.

Оттон биһиги республикабыт салалтата, “единэйдэр” сыбыс-сымыйанан, собус-соруйан Тумусовы куһаҕан киһи диэн холуннараллар, баһааҕырдаллар, боростуой дьону бутуйаллар. Тоҕо диэтэххэ, Тумусовтан кини кэллэҕинэ, былааһа үрдээтэҕинэ, баай-тот олохпутун тохтотуоҕа диэн куттаналлар.

Дьээрэ, Тумусов Госдуумаҕа үлэтин көрүөҕүн. 2007-2016 сс. Тумусов 85 сокуону бэйэтэ уонна соавтор буолан оҥорон киллэрбит. Бу сыыппара Ил Түмэн 1993 сыллаахтан Госдуумаҕа киллэрбит сокуонун ахсаанынааҕар быдан элбэх. Госдуума 450 депутатын ортотуттан сокуон оҥоруутугар улахан көдьүүстээх үлэлээҕинэн ааҕыллар дьон ортотугар 35-с турар, бэйэтин фракциятыгар 5-с миэстэлээх.

Итини таһынан биһиги киһибит бэйэтин өйүнэн, кыаҕынан “Сиэрдээх Арассыыйа” партиятын биир салайааччытыгар тиийэ үүннэ. Биир-биир аахтахха, Федот Тумусов партия Госдумаҕа фракциятын салайааччытын солбуйааччыта. Иккиһинэн, партия национальнай политикаҕа секретара. Үсүһүнэн, партия Киин сэбиэтин Президиумун чилиэнэ, бу уруккунан ССКП Политбюротун чилиэнигэр тэҥнэһэр. Төрдүһүнэн, элбэх ахсааннаах чилиэннээх партиятын Саха сиринээҕи салаатын салайааччыта.

Биһиги маннык кыахтаах, дириҥ билиилээх-көрүүлээх чаҕылхай саха киһитэ федеральнай таһымнаах салайааччы буолбутунан киэн туттуохтаахпыт. Уолбутун өйөөн, өрө таһааран биэрэрбит бэйэбитигэр улахан туһалаах. Тумусов сири-буору аннынан саһа сытан холуннарыах кэриэтэ, киниэхэ федеральнай кииҥҥэ саха эдэр салайааччыларын тардан таһаарарыгар накааста биэриэххэ. Уолаттарбыт федеральнай былааска буһан-хатан кэлэн, дойдуларын сайыннарыахтара. Олохпут тупсуо. Бэйэҕит билэҕит, Саха сиригэр үчүгэй салайааччы суох, салайааччы кризиһэ аанаан турарын бары бэркэ билэбит.

Тумусов Госдума депутата буолара саха норуотун, республика сайдыытыгар улахан кэскиллээх шанс буолара саарбахтаммат. Мүччү тутарбыт сатаммат.

Климент Софоронов

Гос думаҕа быыбарга «Справедливай Россия» ПП босхо таһаарыыта

ИҺИРЭХ ТЫЫТАР

Бииргэ үлэлии сылдьар үлэһиттэрбитин **ЖАННА АФАНАСЬЕВНАНЫ**, **ДАРИЯ ВАСИЛЬЕВНАНЫ** төгүрүк үбүлүөйдээх күнүгүтүнэн итиитик-истиҥник эҕэрдэлиибит!

Баҕарабыт өссө да үгүс сылларга чэгиэн чэбдик доруобуйаны, уҕараабат эрчими, үтүмэн үгүс үөрүүнү, баҕа санаа бастыҥын. Чугас дьоҥҥут, оҕолоргут, сиэннэргит ортолоругар уолбат уйгу быйаҥ олоҕу.

Д.Ф.Алексеев аатынан 1 Хомустаах орто оскуолатын коллектива

Убаастабыллаах Хамаҕатта нэһилиэгин олохтоохторо, үлэ ветераннара **АММОСОВА НАДЕЖДА НИКОЛАЕВНА**, **ЕМЕЛЬЯНОВА ОЛЬГА ПЕТРОВНА** 65 сааскытын туолбут үөрүүлээх күнүгүтүнэн итиитик-истиҥник эҕэрдэлиибит!

Эһиэхэ баҕарабыт үгүс үөрүүнү, чэгиэн доруобуйаны, мэлдьи сырдык санаа, дьол аргыстастын! Дьиэ кэргэнҥитигэр үтүөнү, кэрэни!

Хамаҕатта нэһилиэгин ветераннарын сэбиэтэ

Күндү балтыбытын, эдьиийбитин, тапталлаах ийэбитин, эйэҕэс эбэбитин **ДАРЬЯ ВАСИЛЬЕВНА КРИВОШАПКИНАНЫ** 60 сааскын туолбуккунан ис сүрэхтэн эҕэрдэлиибит!

Баҕарабыт Эйиэхэ чэгиэн-чэбдик доруобуйаны, өрүү үөрүү-көтүү, үтүө санаа үмүрүстүн, кэрэ санаа кэккэлэстин, ыра санаа ыксан истин. Мэлдьи чэгиэн, сэргэх сылдьан чугас дьоҥҥор тирэх, сүбэ-ама буола сырыт.

Эҕэрдэни кытта 1 Хомустаахтан эдьиийдэриҥ, балыстарыҥ, кыыһыҥ, күтүөтүҥ, сиэннэриҥ

Күн күбэй Ийэбитин, Россия потребкооперация туйгунун **ФЕДОТОВА РАИСА ПЕТРОВНАНЫ** 55 сааскын туолбуккунан итиитик-истиҥник ис сүрэхтэн эҕэрдэлиибит!

Баҕарабыт алмаас кэриэтэ кытаанах доруобуйаны, эрэллээх доҕотторуҥ куруук аттыгар баар буоллуннар, кырдьары билинимэ, дьоллоох буол. Хайа да түгэҥҥэ күүстээх санааҥ самныбатын. Бары үтүөнү-кэрэни эрэ! Биһиги Эйигинэн киэн туттабыт, Ийэбит сатаабата диэн суох. Мэлдьи күүс-көмө, өйөбүл-тирэх буоларгар махтанабыт.

Кэргэниҥ, оҕолоруҥ, күтүөтүҥ, сиэннэриҥ

МАХТАЛ

Мин кыыһым Настя Соҕуруу Кореяҕа баран этэҥҥэ эмтэнэн кэлэригэр күүс-көмө, өйөбүл буолбут бар дьоммор тапталлаах хаһыаппыт нөҥүө махтал тылларын тиэрдиэхпин баҕарабын: Нам улууһун баһылыгар Александр Павлович Атласовка, төрөөбүт-үөскээбит дойдум, Арбыным, амарах санаалаах дьонугар, нэһилиэк баһылыгар Николай Анатольевич Соловьевка, бииргэ төрөөбүттэрбэр, чугас аймахтарбар, өр сылга бииргэ үлэлээбит истиҥ дьүөгэлэрбэр, оскуолаҕа, университекка бииргэ үөрэммит оҕолорбор, оҕом Настя үлэлиир коллективыгар - улуустааҕы гимназия учууталларыгар, үлэһиттэригэр, гимназия директорыгар Александр Валерьевич Новгородовка, Настя оскуолаҕа, СВФУ-га бииргэ үөрэммит оҕолоругар, чугас дьүөгэлэригэр - икки Туйааараларга, кылаас салайааччытыгар Зоя Михайловнаҕа.

Биһиэхэ өйөбүл, көмө-тирэх буолбут үтүө санаалаах бар дьоммутугар ис сүрэхпиттэн баҕарабын чэгиэн-чэбдик доруобуйаны, ситиһиилээх үлэни, үөрэҕи, дьиэ кэргэҥитигэр иллээх, эйэлээх, дьоллоох олоҕу, үгүс элбэх соһуччу үөрүүлэри, баҕа санаа туолуутун!

Мария Степановна Жигальцова

Хааччыйыы эйгэтигэр

БААННЫЫК ХАҺАН АРЫЛЛАРЫЙ?

Суунуу-тараныы барыбыт сөбүлүүр дьарыкпыт. Оскуолаҕа, үлэҕэ бараргa суунан, оҥостон бараары, баанныык хаһан үлэлиирин билиэхпитин баҕарабыт. Ол курдук Нам киин баанныыгын сэбиэдиссэйэ С.И. Эверестованы кытта кэпсэттим:

- Ититии бэриллэ илигинэн, кыстыкка үчүгэйдик бэлэмнэнии кэнниттэн, баанныык, сабаҕалаан, балаҕан ыйын 9 10- с күнүгэр үлэлиэҕэ. Кризиһинэн сибээстээн улахан өрөмүөн ыытыллыбата, кыра косметическэй үлэ ыытыллыахтаах.

Төлөбүр уруккунан хаалыаҕа, үлэ күнүгэр — 170 солк. өрөбүлгэ — 200 солк. Элбэх оҕолоох, сэрии, тыыл бэтэрээннэригэр чэпчэтии оҥоробут.

Чэппиэртэн — баскыһыанньаҕа сарсыарда 10 ч киэһэ 19 ч диэри үлэлиибит.

Былырыын 1,5 мөл. иэстээх буоллахпытына, быйыл 500-н тахса тыһ.солк. иэстээхпит.

Аксинья ТАТАРИНОВА

БИЛЛЭРИИЛЭР

® УБААСТАБЫЛЛААХ НАМ УЛУУҺУН ОЛОХТООХТОРО, ЫАЛДЬЫТТАРА!

«Светлана» маҕаһыын оскуола оҕолоругар аналлаах саҥа табаар кэлбитин иһитиннэрэр: атах таҥаһын араана, араас дьүһүннээх ырбаахылар, галстуктар, бантиктар, көстүүмнэр, блузкалар, юбкалар, бүрүүкэлэр, колготкалар, спортивнайдар уонна канцтабаар араана, рюкзактар, үрүҥ бантиктар, оонньуур араана. Эр киһи, дьахтар таҥаһын отделыгар эмиэ араас саҥа табаар кэллэ. Эһигини сарсыарда 9 ч. киэһэ 19 ч. дылы күүтэбит.

Аадырыспыт: Нам с., Ст. Платонова уул., 3

® Продается частный двухэтажный дом в с. Намцы с надворными постройками (гараж, баня, сарай, теплица и т.д.). Газ, водопровод. Можно под офис или гостиницу (для предпринимателей).

Подробности по тел.: 89141109742, 89247612404

® Нам с. киинигэр соҕотох кыыс удамыр сыанаҕа биир хостоох квартираны арендаҕа көрдүүр. Ырааһы, бэрээдэги мэктиэлиир.

Тел. 89659941870

® Сдаю комнату одинокой женщине в 3-хкомн. квартире в центре с. Намцы.

Тел. 89841197554

® Продаю УАЗ бортовой 2003 г. с документами. УАЗ-фермер 2006 г. без документов. Цена за обе - 255 тыс. руб. Отдельно не продается.

Тел. 89243665760

® Продаю кран «Пионер» без троса. Цена - 35 тыс.руб.

Тел. 89644242362

® Грузовые перевозки.

Тел. 89644258617, 89841160270

БИЛЛЭРИИЛЭР

® ВНИМАНИЮ ПОТРЕБИТЕЛЕЙ ЦЕНТРАЛИЗОВАННОГО ТЕПЛОСНАБЖЕНИЯ с. НАМЦЫ!

Администрация АО «Намкоммунтеплоэнерго» извещает вас о том, что в связи с подготовкой к отопительному сезону 2016-17 гг., с 3 сентября 2016 г. начинается закачка воды в систему теплоснабжения по с. Намцы.

В связи с этим, во избежание затопления соседей водой во время закачки, просим всех потребителей, заблаговременно принять меры по перекрытию кранов, вентилей и другой запорной арматуры.

Администрация АО «Намкоммунтеплоэнерго»

ЫТЫКТАБЫЛЛААХ НАМ УЛУУҺУН ОЛОХТООХТОРО!

® «Төрүт Уу» тэрилтэ, сайыҥҥы үлэ режимигэр киирбитин биллэрэр:

«Олоҥхо» атыы дьиэтигэр, үлэ күнүгэр 9.00. чаастан 19.00. чааска дылы, баскыһыанньаҕа 10.00. чаастан 18.00. чааска дылы үлэлиир.

Дьиэҕэ тиэрдэн биэрии диспетчерэ 10.00. чаастан 18.30. чааска дылы үлэлиир.

Билсэр телефоннар: 8-924-873-73-11, 8-914-300-11-70. Баскыһыанньаҕа дьиэҕэ тиэрдии оҥоһуллубат.

Аппааныга Л. Левин уул. 3 №-гэр атыылаллар (урукку кулуун кинобудката). Үлэ күнүгэр 9.00. чаастан 18.00. чааска дылы. Баскыһыанньаҕа үлэлээбэт.

Күн күбэй тапталлаах ийэбит, эбэбит, хос эбэбит, Үөдэй нэһилиэгин Ытык кырдьаҕаһа, олохтоохторо, үлэ, тыыл ветерана
УВАРОВСКАЯ Мария Николаевна
б.дь. атырдьах ыйын 25 күнүгэр олохтон туораабытын билэр дьонноругар диринҥник курутуйан туран иһитиннэрэбит.
Оҕолоро, сиэннэрэ, кийииттэрэ, күтүөттэрэ

Ытыктыыр, убаастыыр ийэбит, эбэбит
УВАРОВСКАЯ Мария Николаевна
олохтон барбытынан оҕолоругар Мария Никитичнаҕа, Анатолий Никитичкэ, Надежда Никитичнаҕа, Валентина Никитичнаҕа, Никита Никитичкэ, Анатолий Спиридоновичка диринҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.
Кийииккит Анна Иннокентьевна уонна оҕолор

Үөдэй нэһилиэгин олохтоохтоо, ытык кырдьаҕаһа, тыыл, үлэ ветерана
УВАРОВСКАЯ Мария Николаевна
90 сааһыгар олохтон туораабытынан оҕолоругар, доруобуйа харыстабылын, үөрэҕирии, ис дьыала салааларын тутаах үлэһиттэригэр Валентина Никитична, Никита Никитич, Надежда Никитична, Мария Никитична, Анатолий Никитич Харитоновтарга, кийииттэригэр, күтүөттэригэр, сиэннэригэр, хос сиэннэригэр диринҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.
Үөдэй нэһилиэгин дьаһалтата, ветеран сэбиэтэ

Күндү дьүөгэбитигэр, бииргэ үлэлээбит коллегабытыгар Харитонова Мария Никитична, кини бииргэ төрөөбүттэригэр таптыыр ийэлэрэ
УВАРОВСКАЯ Мария Николаевна
күн сириттэн барбытынан диринҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.
РАПОҕа бииргэ үлэлээбит коллегаларыҥ

Күндү дьүөгэбитигэр Харитонова Мария Никитичнаҕа тапталлаах ийэтэ
УВАРОВСКАЯ Мария Николаевна
бу олохтон туораабытынан диринҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.
Матрена Гаврильевна, Варвара Владимировна уонна Матрена Григорьевна

Тапталлаах сиэним, быраапыт, убайбыт
ПРОТОПОПОВ Рома
бу күн сириттэн соһуччу барбытынан ийэтигэр Мария Романовнаҕа, аҕатыгар Павел Николаевичка, балтыгар Настяҕа диринҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.
Эбэтэ, Охлопковтар, Полищиковтар, Николаевтар

Табаарыстарбытыгар Мария Романовнаҕа, Павел Николаевичка, кыыстарыгар Настяҕа тапталлаах уоллара, убайа
ПРОТОПОПОВ Рома
күн сириттэн соһуччу күрэммитинэн диринҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит. Аҥыыгытын тэҥҥэ үллэстэбит.
Протопоповтар, Сидоровтар, Кривошапкиннар, Николаевтар, Аргунова Т.Н.

Истиҥник саныыр чугас дьоммутугар Татьяна Софроновна, Василий Николаевич Алексеевтарга, оҕолоругар, сиэннэригэр тапталлаах уоллара, быраата, убайдара
АЛЕКСЕЕВ Дмитрий Васильевич
ыарахан ыарыыттан эдэр сааһыгар орто дойду олоҕуттан күрэммитинэн диринҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит. Кытаатыҥ, тулуйуҥ.
Матвеевтар, Поповтар, М.Н. Гоголева

«Хатыҥчаана» оҕо саадын ветераныгар Алексеева Татьяна Софроновнаҕа тапталлаах уола, 11 №-дээх «Сулусчаан» оҕо саадын иитэччитигэр Алексеева Анжелика Борисовнаҕа таптыыр кэргэнэ, оҕолоругар Генаҕа, Кириллгэ аҕалара
АЛЕКСЕЕВ Дмитрий Васильевич
ыарахан ыарыыттан күн сириттэн барбытынан диринҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.
Улуустааҕы үөрэх управлениета, улуустааҕы үөрэх үлэһиттэрин профсоюһун комитета

Татьяна Софроновнаҕа, Василий Николаевичка тапталлаах уоллара, бииргэ төрөөбүттэригэр убайдара, кэргэнигэр, оҕотугар кэргэнэ, аҕата
АЛЕКСЕЕВ Дмитрий Васильевич
ыарахан ыарыыттан күн сириттэн суох буолбутугар диринҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.
Марковтар

Убаастыыр саҥаспыт, тыыл, үлэ ветерана
КИРИЛЛИНА Мария Григорьевна
үһүн, ыарахан ыарыыттан биһиги кэккэбиттэн туораабытынан оҕолоругар, сиэннэригэр диринҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.
Хамаҕатттан, Дьокуускайтан Васильевтар

Чугас аймахтарбытыгар, Шестаковтар дьиэ кэргэннэригэр кырдьаҕас тетялара
КЛАВА
ыарахан ыарыыттан күн сириттэн барбытынан диринҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.
2 Хомустаахтан Протопопов Никита Захарович дьиэ кэргэнэ, оҕолоро, сиэннэрэ

Выражаем искренние соболезнования однокласснику Иванову Юрию Николаевичу, родным и близким по поводу кончины после тяжелой продолжительной болезни горячо любимой матери, отличника потребкооперации РФ, ветерана труда
ЧУПРОВОЙ Тамары Ионовны.
Одноклассники, Эверстова Д.Е.

Ытыктыыр, убаастыыр күнду кырдьаҕас саҥаспыт, Нам улууһун доруобуйа харыстабылын ветерана, Нам селотун бочуоттаах олохтоохтоо
ПЕТРОВА-ШЕСТАКОВА Клавдия Авксентьевна
үһүн, ыарахан ыарыыттан олохтон туораабытынан оҕолоругар Анатолийга, Виталийга, Светланаҕа, Ксенияҕа, Милаҕа уонна кинилэр дьиэ кэргэттэригэр диринҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит. Аҥыыгытын тэҥҥэ үллэстэбит.
Шестаковтар, Санниковтар дьиэ кэргэттэрэ

Убаастыыр табаарыспытыгар Шестаков Виктор Прокопьевичка уонна кини дьиэ кэргэнигэр күнду ийэлэрэ, эбэлэрэ, хос эбэлэрэ
ШЕСТАКОВА Клавдия Авксентьевна
орто дойдуттан күрэммитинэн диринҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит. Кытаатан тулуйуҥ.
Бииргэ үөрэммит доҕотторуҥ, 1971 с. выпускниктар

Улуустааҕы киин балыыһа коллектива, профкома тыыл, доруобуйа харыстабылын ветерана, Нам селотун Ытык кырдьаҕаһа
ШЕСТАКОВА Клавдия Авксентьевна
үһүн, ыарахан ыарыыттан орто дойдуттан барбытынан оҕолоругар, сиэннэригэр, хос сиэннэригэр диринҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.

Кылаабынай редактор Э.Т. Л.А. Ноговицына

ОТДЕЛЛАР:
редакторы солбуйааччы — ***41496,***
хаһыаты таҥыы — ***41332,***
бухгалтерия — ***41141,***
факс — ***41141, 41496.***

Тэрийэн таһаараччылар: СР Правительствота, «Нам улууһун «Эҥсиэли» хаһыат редакцията» автономнай учреждение. Сибээс, информационнай технологиялар уонна маассабай коммуникациялар эйгэлэригэр кэтээн көрүүгэ Федеральнай сулууспа СР управлениетыгар 2012 с. олунньу 7 күнүгэр регистрацияламмыт нүөмэрэ — ***ПИ №ТУ14-0216.***

Сурукка ааккытын-суолгутун, үлэҕитин, дьиэҕит аадырыһын чопчу ыйыҥ. Редакцияҕа киирбит суруктар төннөрүллүбэттэр. ***Автор этэрэ хаһыат санаатыныын мэлдьи биир буолбат.***

«ЭҢСИЭЛИ» - Нам улууһун хаһыата.
678380, Саха Республиката, Нам улууһа, Нам сэл., Заложнай уул. 4.
E-mail: Namtsy41141@mail.ru

«Эҥсиэли» хаһыат РИС талылыннa, таҥылынна уонна бэчээттиир сыаҕар бэчээттэннэ.
Аадырыһа: Нам сэл. Заложная уул. N4
Формата А3. Кээмэйэ 1,0 бэчээт. лиис
Көҥүл сыананан атыылаллар
Индексэ — Р0005. Тираһа — 1114
Бэчээккэ илии баттаныытын графига — 12:00 ч. 29.08.2016 с.
Бэчээккэ илии баттанна —11:20 ч. 29.08.2016 с.